

SZABÓ ZOLTÁN

FIGYELJETEK A BESZÉDRE

(ApCsel 2,12-14)

A történelem döntő, évtizedekre vagy évszázadokra kiható eseményei, amelyek néha napok, hetek, hónapok alatt zajlanak le, a legtöbb esetben a tömeg számára meglepő és zavart keltő körülmények között kezdődnek. Az egyszerű, a mindennapi munkát, küzdelmet folytató embernek nincs ideje, energiája, tudása, jövőbelátása arra, hogy felismerje azt, hogy mi a jó, mi a helyes, mi az, ami előre viszi a világot, vagy akadályozza, visszaveti a haladást, az előrelépést. Pedig ezt mindig csak a sokaság, a tömeg képes megvalósítani: állásfoglalás, küzdelem és sok-sok áldozat árán. Ez az emberiség történelmének örök tanulsága és tapasztalata.

A sokaság, a tömeg mindig igényel vezéregyéniséget, olyan embert vagy embereket, akik tudásukkal, személyes varázsukkal, jövőbelátásukkal, akaraterejükkel, hitükkel, felelősségtudatukkal a sokaságot vezetni tudják. Az élre tudnak állni, a zászlót magasba emelik, irányt mutatnak a minden újban és másban, a megszokottól eltérőben gyanakvó sokaságnak. Mert minden embernek véleménye van, de a legtöbb ember véleményét és magatartását a pillanatnyi helyzet és életkörülményei határozzák meg s csak ritkán a nyugodt, higgadt meggondolás. Megfigyelhetjük ezt úgy a szűkebb, mint a nagyobb közösségekben. Sokszor cselekszik az ember olyant, amit az idő aztán úgy igazol, hogy helyesen tette s ilyenkor megnyugszik a lelkiismerete, de sokszor cselekszik olyant is, amit aztán megbán és szeretné, ha soha el nem követett volna.

Tekintsünk vissza a múltba!

Az Ószövetség népe rabságban, megaláztatásban, nélkülözések, embert és lelket pusztító körülmények között élte életét az egyiptomi fogságban. Ezt lassan, de nehezen már megszokta, sorsába belenyugodott. Éveken keresztül beletörődött viselte keserves sorsát mindaddig, amíg jött egy ember, akit az Úr azzal bízott meg, hogy vezér legyen, hogy változtasson ezen a helyzeten, újra szabad néppé tegye a zsidóságot, visszaadja önbizalmát, méltóságra emelje, megszerveze otthonát, hazát szerezzen neki. Ez az ember Mózes volt.

Mózes felhívta népének figyelmét az együvértartozásra, és arra buzdította, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy szabadságát és hazáját, az "Ígéret földjét" megszerezze. Új helyzet teremtődött s ez megzavarta a népet: "...nem hallgatának Mózesre a kislelkűség és kemény szolgálat miatt". (2Móz 6,9). Mózesnek sok küzdelmébe került, amíg sikerült népét meggyőzni a helyes út megválasztására, az azon való elindulásra. Mert a nép gyanakodott, megzavarodott az új körülmények és kilátások hatására. Sok megpróbáltatás és viszontagság után azonban a nép elfoglalta az "Ígéret földjét". A zűrzavar, a kétségbeesés, a bizalmatlanság az otthon megtalálásával megszűnt, mert a nép megtalálta élete értelmét, célját az új haza megteremtésében. Boldog és megelégedett lett.

A reformáció is egy másfélvezéres vallásos felfogást, egyházi szervezetet, formát és hagyományt bontott meg, és újat, mást, változást hozott. Egy lépcső-

fokkal magasabbra emelte a gondolkodásmódot, szellemiséget, vallásos életet. Voltak nagy egyéniségek: Luther, Kálvin, Zwingli, Dávid Ferenc ... Mindenikük az igazságot kereste és akarta hirdetni. A nép körében azonban zavar támadt. Németországban parasztháború tört ki, amely emberi életek ezreit pusztította el. Ezt követte a 30 éves háború, amely Európát még jobban meggyötörte. Népek támadtak népek ellen és egymást gyilkolták, tulajdonképpen nem az eszmékért, meghatározott célokért, hanem azért mert ... zavarban valának", tudatlanságból, hatalomvágyból, mert nem ismerték fel világosan: "Vajon mi akar ez lenni?"

A történelem hosszú sorban őrzi azokat az időszakokat, amelyekben a tömegek között a céltalanság miatt zavar támadt s ez pusztuláshoz vezetett. Ezért szükség volt és van arra, hogy az ember minden ténykedésének jól meghatározott célja legyen és ezt törekedjék megvalósítani.

Egy filmet láttam, a címe: "Híd a Kwai folyón". A film bemutatja, hogy az értelmes cél érdekében végzett munkát az ember még a legmegpróbáltóbb körülmények között is becsületesen és legjobb tudása szerint végzi. A II. világháború idején angol katonák japán fogságba estek. A foglyokat valahol Dél-Ázsiában egy őserdőben helyezték el egy táborban, ahol embertelen körülmények között dolgoztatták. Feladatuk az volt, hogy vasutat és a folyón át hidat építsenek. A munka természetesen lassan haladt. A felvigyázók kegyetlenséggel kényszerítették munkára és ismételten megalázták foglyaikat. A foglyok igyekeztek minden lehetőséget kihasználni, hogy a munkától távolmaradjanak, azt rosszul végezzék, hátráltassák, szándékosan feleslegessé tegyék. Miért dolgozzanak az ellenség javára? Miért dolgozzanak, ha osztályrészük úgyis csak a győtrelem, szenvedés, megaláztatás, nélkülözés? Volt, aki szökéssel próbálkozott, vállalva az őrség gyilkos golyóit, vagy szembenézve az őserdő veszedelmeivel. Tartott ez addig, amíg a táborba egy magasabbrangú tiszt került fogolyként. Ő megértette társaival, hogy a munkának, még ha rabként végzi is az ember, méltósága van. A vasút pillanatnyilag valóban a háborút, az ellenséget szolgálja, de a háborúnak egyszer vége lesz és akkor majd a munkának, melyet végeznek, haszna, értéke lesz. Ezért úgy kell dolgozni, hogy a jövőben mindenki, aki a vasutat és hidat használja, hálával és megbecsüléssel emlékezzék azokra, akik ezt létrehozták, megépítették. Megértette az elfásult, elcsigázott, "megzavarodott" foglyokkal, hogy munkájuknak értelme és értékes célja is van. Ettől kezdve a munka szervezeten, céltudatosan és eredményesen folyt tovább, mert az emberek megértették azt, hogy érdemes munkálkodni, meglátták a helyes utat, azt, hogy mit, hogyan és miért kell dolgozzanak.

Pünkösödöt ünnepeljük! A felolvasott bibliai versek az első pünkösöd eseményeit idézik. Nagypéntek és húsvét után Jézus követői s maguk a tanítványok is a rémület és a reménység, a rettegés és a biztatás, a tétlenség és a cselekvés kényszerét élik át. Tenni kell, de mit és hogyan? Ezen a kérdésem vajúdnak napokon, éjszakákon, heteken át a Jézusnak igazat adó, tanításának helyességében bízó emberek s maguk a tanítványok is. Mindaddig, amíg a pünkösöd napja eljött. A rég várt egyéniség, a megtagadás tüzeben kősziklává edződött ember: Péter megjelenik és "... előállván, a tizeneggyel felemelé a szavát ...".

Jeruzsálemben sokféle ember élt. Különböző nyelveket beszéltek, különböző életfelfogásuk volt, más és más volt társadalmi és vagyoni helyzetük. Volt, aki Jézus tanításait helyeselte és követni akarta, volt aki különböző okok miatt ellenezte, volt aki nem ismerte, volt aki közömbösen fogadta és mitsem törődött vele. Az evangéliumi leírás szerint "És lón nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése ... És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek ... és kezdének szólni más nyelveken ..." Pillanatok alatt bekövetkezett valami új, más, valami addig ismeretlen. A sokaság álmélkodott: "... és zavarban valának ... Vajon mi akar ez lenni?" Mások gúnyolódtak: "Édes bortól részegedtek meg".

Ebben a zűrzavarban, határozatlanságban, amikor a sokaság nem tudott sem dönteni, sem állást foglalni, lépett elő Péter. Határozottsággal, éleslátással, az események, a cél világos felismerésével, a tömegben rendet teremt, irányt szab, az úttalanságban utat mutat, a sokaság értelmében és érzésvilágában világosságot gyújt. Szól: "... legyen ez néktek tudotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédemet". Ez a beszéd pedig Jézusról szólt, az ő életéről, tanításáról, cselekedeteiről, áldozathozataláról, példamutatásáról. A hitről, hűségről, feladatvállalásról, hivatás teljesítéséről, Isten- és felebarátszeretetről, az evangéliumról: "... vegyétek füleitekbe az én beszédemet", és éljeteztek ezeknek szellemében! Ez volt Péter üzenete az első pünkösd alkalmával, és ez az evangélium üzenete ma is hozzánk.

Nagyon is érvényes ez a pünkösd üzenet ma számunkra és szükségünk van rá, mert néhány éve, különösen Európa keleti felében, valami új, valami más, valami a mi nemzedékünk számára csak lassan, nehezen és homályosan kibontakozóan van megvalósulásban. Az egyének és népek zavarban vannak; félünk, de bizakodnunk kell, sokszor kétségbeesünk, de reménykednünk kell, keressük a helyes utat, de nehezen találjuk meg.

Családok szakadnak szét, nemzedékek kerülnek szembe egymással, népek támadnak népek ellen, emberek hagyják el otthonukat, szülőföldjüket, ifjú családok mondanak le kényelemből, bizonytalanságból fakadó aggodalom miatt gyermekek, életek vállalásáról és neveléséről.

Keressük a segítséget: idegeneknél, várjuk azt társadalmi szervezetektől, egyházaktól, hatalmaktól. Ezt az életet vonszoljuk, hordozzuk, de "zavarban vagyunk", "... Mi akar ez lenni?" - kérdezzük naponként önmagunktól, vagy másoktól. Pedig gondjainkat mi kell megoldjuk és meg is oldhatjuk, ha mindnyájan figyelünk Péter pünkösdüi figyelmeztetésére: "... vegyétek füleitekbe az én beszédemet!". E beszéd a Jézus tanítása, mely megtanít: bízni; bátorít, utat mutat, békét teremt, felelősségtudatot ad, hűségessé tesz, hittel tölt el, becsületre, szeretetre nevel. És több segítséget ad egyénnek és az egész emberiségnek, az idegeneknél, szervezeteknél, hatalmaknál, minden földi érdek vagy ellenszolgáltatás várása nélkül, mert Jézus a legnagyobb hatalom, jóság és szeretet: Isten felé vezet. Ámen.

SIMÉN DOMOKOS

A TEHERHORDOZÓK

Gal 6,5 és 2

Amikor beszédem alap gondolatát olvasom a Bibliából, mindig egy gyermekkorú emlékem világosodik meg bennem. Mintha most történt volna. Csépléshez készülődünk. A cséplőgépet a nehéz tüzes, vaskazán hajtotta. Négy ökröt szedtek össze a faluból, hogy a udvarunkra kihúzhassák a kazánt. Ahogy emelkedni kezdett az udvar, a négy ökör megállott, nem bírta a terhet, talán mert nem tudtak egyszerre húzni. A tanácsalanságnak az vetett véget, hogy kihozták az istállóból a mi két bivalyunkat, befogták, két ember két oldalt melléjük állt, egy-egy vastag bottal verni kezdték a bivalyokat, nagyokat ordított az emberkórus is. A két szerencsétlen állat nekidőlt a tehernek, az orruk majdnem érte a földet.